

แนวคิดก้อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball)

ปิยะนันต์ จันทร์แขกหล้า¹

พงศ์เทพ จิระโร²

ปรินดา จันทร์สาขา³

Received: April 28, 2025; Revised: June 6, 2025; Accepted: June 6, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มุ่งศึกษาแนวคิด วิธีการ ทาคความรู้ความเข้าใจ
ที่ต่อประเด็น ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นระดับบุคคล องค์กร หรือสังคม เพื่อได้
ชุดข้อมูลองค์ความรู้ที่ตกลง ยอมรับเข้าใจร่วมกัน โดยใช้แนวคิดก้อนหิมะ
แห่งความรู้ (S-know Ball) ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอล
(Snowball Sampling) ด้วยวิธีการพูดคุย กระบวนการสัมภาษณ์บุคคล

¹ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

Email: acpa555@gmail.com

² หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

Email: pongthep@stic.ac.th

³ โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสระแก้ว

Email: parindaho777@gmail.com

ภายใต้บริบทที่สามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ โต้แย้ง หักล้าง อภิปรายประเด็นความรู้ (Knowledge) นั้นร่วมกันได้ เมื่อได้ชุดองค์ความรู้ ความเข้าใจก่อนหนึ่งนั้นแล้ว จะต้องดำเนินการพูดคุย สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นซ้ำต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งความรู้ความเข้าใจที่ต่อประเด็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นข้อสงสัย มีข้อยุติยอมรับสามารถสร้างข้อสรุปทั่วไป

แนวคิดกอนทิมะแห่งความรู้เป็นวิธีการ กระบวนการหาความรู้ที่เหมาะสมใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการอภิปรายร่วมกันระหว่างสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างทำให้ได้ข้อสรุปเป็นที่ยอมรับร่วมกัน และบูรณาการกับ 1) ศีกษาศาสตร์บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน 2) รัฐศาสตร์บูรณาการการมีส่วนร่วมทางการปกครอง การสร้างข้อตกลงร่วมกันของสังคมหรือสัญญาประชาคม และ 3) รัฐประศาสนศาสตร์บูรณาการในการจัดการความรู้ในองค์กร องค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นแนวคิดกอนทิมะแห่งความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสะสม แสวงหาความรู้ ความเข้าใจเป็นที่ยอมรับร่วมกันอย่างเหมาะสมของคนในสังคมวิถีระบอบประชาธิปไตย

คำสำคัญ: แนวคิด, กอนทิมะ, ความรู้, สุ่มตัวอย่าง, โสเครตีส

The Knowledge Snowball Concept (S-know Ball)

Piyanun Chankhaekla⁴

Pongthep Jiraro⁵

Parinda Chantarasakha⁶

Abstract

This academic article aims to explore concepts and methods for discovering knowledge and understanding of issues and phenomena at the individual, organizational, or societal level in order to achieve shared understanding and acceptance. It utilizes the "S-know Ball" concept, which is derived from the Snowball Sampling technique, through conversation and interview processes within a contextual framework. Participants

⁴ Graduate Diploma Program Student, Faculty of Education, St. Theresa International University, Email: acpa555@gmail.com

⁵ Graduate Diploma Program Student, Faculty of Education, St. Theresa International University, Email: pongthep@stic.ac.th

⁶ Khlong Nam Sai Witthayakhan School, Secondary Educational Service Area Office, Sa Kaeo Email: parindaho777@gmail.com

are able to express opinions, provide suggestions, argue, refute, and engage in collective discussions on knowledge-related topics. Once a set of knowledge and understanding has been gathered, further interviews with related individuals or stakeholders are conducted continuously until the knowledge and understanding of the issue or phenomenon reach a point of clarity, mutual agreement, and the ability to form generalized conclusions.

The "Snowball of Knowledge" concept serves as a method and process for knowledge discovery, particularly suitable as a tool in qualitative research. It involves interactive discussions during interviews with sample groups, leading to mutually accepted conclusions. This approach is integrated with 1) Education applying the concept to classroom teaching and learning management, 2) Political Science incorporating participatory governance and the creation of social agreements or a civic contract, and 3) Public Administration integrating knowledge management within organizations and promoting learning organizations. Therefore the "Snowball of Knowledge" concept is a vital tool for the accumulation and pursuit of shared, appropriate knowledge and understanding among people in a democratic society.

Keywords: concept, Snowball, Knowledge, Sampling, Socrates

บทนำ

ความรู้เป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ในการดำรงชีวิตอยู่รอดปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ก่อให้เกิดสังคม อารยธรรม ตลอดจนศิลปะวิทยาการต่างๆ และบ่อเกิดของความรู้มาจากสภาวะจิต สัญชาตญาณ ประสบการณ์ การเรียนรู้สังเกต การฝึกฝน หรือการทดลอง นำไปสู่กระบวนการของปัญญาด้านการจดจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่าและการสร้างสรรค์(คณะครุศาสตร์, 2552) หากพิจารณาความรู้ดังกล่าวเป็นความรู้ทางสติปัญญา เรียนรู้ จดจำ และมีความจำเป็นสำคัญอย่างยิ่ง แต่ความรู้ทางสติปัญญานั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถตอบสนองเจตนารมณ์ของสังคม เนื่องจากแต่ละบริบทของปัจเจกชน สังคมมีแตกต่างกันในเชิงโครงสร้างทางสังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง ย่อมส่งผลต่อกระบวนการทัศน์ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้ กลุ่มเกลาทางสังคมของพลเมือง ดังนั้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจทางสังคมที่เหมาะสม พลเมืองยอมรับร่วมกันนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างสมความรู้ทางสังคมให้ขับเคลื่อนสังคมไปสู่เป้าหมายที่สังคมนั้นคาดหวังได้อย่างสมบูรณ์

บทความวิชาการนี้ มุ่งศึกษาแสวงหาแนวคิดใหม่ ในการแสวงหาความรู้ คำตอบ หรือ กระบวนการสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อประเด็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลความรู้ร่วมกันของคนในสังคมที่มีการตกลงยินยอมเข้าใจร่วมกันผ่านกระบวนการวิธีการที่บุคคลสังคมให้การยอมรับเชื่อถือชุดข้อมูลนั้น ด้วยวิธีการประยุกต์ใช้ตามกรอบ

แนวคิดของระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นการหาความรู้ความจริงที่มีระบบ ระเบียบแบบแผน ตามทฤษฎี หลักการอย่างมีเหตุผล และเป็นที่ยอมรับเชื่อถือ ซึ่งวิธีการแสวงหาคำตอบของนักปรัชญาคนสำคัญในยุคโบราณอย่างโสเครตีสใช้กระบวนการวิภาษวิธี (Dialectic) (สุทนต์ ทองเล็ก, 2562 :135-148) นำข้อเสนอที่มีเหตุผลและข้อคัดค้านมาหักล้างกัน อันเป็นวิธีการธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ ที่ใช้การพูดคุย สนทนาด้วยการซักถามโต้แย้ง ข้อมูลเหตุและผล ระหว่างการสนทนานำไปสู่ประเด็น สำคัญ หรือชุดความรู้ นั้น และเมื่อมีการพูดคุย สัมภาษณ์ประเด็นข้อมูลไปเรื่อย ๆ จนข้อมูลประเด็นสำคัญมีลักษณะซ้ำเติม ชุดคำตอบ สำคัญไม่แตกต่างจากการสัมภาษณ์ พูดคุยกับบุคคลก่อนหน้านั้น คำตอบ สำคัญ ประเด็นที่ค้นพบนั้น เพียงพอที่จะนำไปสู่วิธีการอุปนัย เพื่อสร้างข้อสรุปทั่วไปได้ของชุดคำถามคำตอบนั้นได้

จากที่ได้กล่าวข้างต้น บทความวิชาการนี้มุ่งนำเสนอแนวคิดกระบวนการสัมภาษณ์วิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำวิภาษวิธี (Dialectic) ของโสเครตีส วิธีการอุปนัย/อุปมาน (Inductive Method) ของฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) (Bacon, 1953) และระเบียบวิธีวิจัยวิธีการสุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบสนโนว์บอลล์ (Snowball Sampling) มาบูรณาการอธิบายถึงเทคนิค กระบวนการสร้างชุดองค์ความรู้ในสังคมประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง หักล้าง เสนอแนะเชิงเหตุและผล อันนำไปสู่การสร้างชุดองค์ความรู้ภายในกรอบของระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ ทำให้สังคมสามารถสร้างข้อสรุปในประเด็นสาธารณะ สัญญาประชาคม นโยบาย

สาธารณะของรัฐที่ทุกคนมีส่วนร่วมตามวิถีการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในสังคม

เนื้อเรื่อง

แนวคิดก้อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) มีกรอบแนวคิดการสุ่ม
ตัวอย่างแบบ Snowball Sampling(Oregon State University, 2553)
ตามระเบียบวิธีวิจัยว่าด้วยเรื่องการสุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพแบบสัมภาษณ์
โดยเริ่มจากการสุ่มแบบใช้หลักความน่าจะเป็นด้วยการเลือกสุ่มบุคคล
ตัวอย่างกลุ่มแรก เพื่อพูดคุย สทนา ชักถามความคิดเห็น ข้อมูล อภิปราย
ในประเด็นปัญหานั้น พร้อมทั้งนี้ ขอให้บุคคลตัวอย่างช่วยให้ระบุ แนะนำ
บุคคลตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ให้สัมภาษณ์ต่อไปเรื่อย ๆ แบบปาก
ต่อปาก เพื่อให้ประเด็นที่ศึกษา ค้นหาคำตอบนั้น มีความต่อเนื่องเกี่ยวข้อง
สอดคล้องสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดความเที่ยงตรง ลดความคาดเคลื่อนเชิงเนื้อหาได้
อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Snowball Sampling นั้น ไม่ได้มีสูตร
คำนวณหรือหลักเกณฑ์กำหนดไว้ เนื่องจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบ
Snowball Sampling มุ่งสัมภาษณ์บุคคลที่ให้ข้อมูลที่อภิปรายสอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์ ประเด็นคำถามการวิจัยนั้นได้ อาจระบุเจาะจงสัมภาษณ์
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 คน, 4 คน, 8 คน, 12 คน, หรือมากกว่า 16 คน
จนกว่าข้อมูลประเด็นจะมีลักษณะซ้ำ ประเด็นไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยสามารถ
สรุปประเด็นปัญหาได้ ก็สามารถยุติการสัมภาษณ์ได้

กล่าวคือ ในบทความวิชาการนี้ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball Sampling เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสัมภาษณ์วิจัยเชิงคุณภาพแบบ S-know Ball ก้อนหิมะแห่งความรู้ เพื่อให้การพูดคุย สัมภาษณ์ประเด็นปัญหาที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ไปเรื่อย ๆ ทำให้ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมหรือหักล้างเชิงเหตุผลกันและกัน อันนำไปสู่ข้อสรุปอย่างมีเหตุมีผลและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

ในส่วนของความรู้ (Knowledge) นั้น ในช่วงศตวรรษที่ 17 เกิดทฤษฎีหนึ่งที่สำคัญที่เรียกว่า ทฤษฎีบ่อเกิดแห่งความรู้มีทฤษฎีสำคัญได้แก่ ทฤษฎีเหตุผลนิยม (Rationalism) เห็นว่าความรู้ที่แท้จริงเกิดจากเหตุผลที่มาจากสภาวะจิตที่สว่าง สงบแน่วแน่ ต่อมาสำนักประจักษ์นิยม (Empiricism) ได้หักล้างแนวคิดทฤษฎีของสำนักเหตุผลนิยม (Rationalism) โดยประจักษ์นิยม (Empiricism) มีนักปรัชญาอย่างจอห์น ลอค (1632-1704) ได้อธิบายไว้ว่า ความรู้ที่แท้จริงนั้นเกิดจากประสบการณ์ นำไปสู่บ่อเกิดของความรู้และสะสมในระดับสังคมเป็นชั้นๆ ไม่ได้มาจากสัญชาตญาณของมนุษย์ หรือสภาวะภายในจิตใจ เป็นต้น

ต่อมา Bloom (1950-1959) (คณะครุศาสตร์, 2552) ได้อธิบายว่าการเรียนรู้ เป็น กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน ไม่ใช่ตอบสนองตามสัญชาตญาณ ทั้งนี้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดย Bloom กระบวนการของปัญญาเริ่มจากการจำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์

โดยในช่วงปี ค.ศ 1971 เดวิด ฮิวม์ (Hume, 1971) ได้นำเสนอแนวคิดไว้ว่า ความรู้ทุกอย่างมาจากประสบการณ์ เป็นผลรวมของกลุ่มที่หลากหลาย ชนิด โดยประสบการณ์ความรู้ออกเป็น 2 ประเภท การรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งทางประสาทสัมผัสหรือทางใจโดยตรง และ ความคิดหรือสิ่งที่ปรากฏในห้วงของจิตใจในขณะที่จิตคิดหรือรับรู้ (เฉลย ฐิตวิโส และคณะ, 2562 :18-29) ในขณะที่ฌอง เพียเจต์ (Jean Piaget: 1896-1980) (Piaget, 1969) นักจิตวิทยาได้นำเสนอทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาและการคิด (Cognitive Development) ที่แบ่งสติปัญญาการคิดออกเป็นขั้นๆ โดยเริ่มตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเด็กแต่ละช่วงวัยก็จะมีหลักในการคิดและการใช้เหตุผลที่แตกต่างกันไปตามวัย

จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมามีนักปรัชญานักวิชาการมุ่งแสวงหาคำอธิบายการเกิดของความรู้ ขึ้นลำดับของการเรียนรู้ของมนุษย์ แต่ด้วยวิวัฒนาการของมนุษย์ไม่ได้พัฒนาเฉพาะเชิงระบบคิด สมองจิตวิทยา แต่พัฒนาหลักการปกครอง การบริหารจัดการองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสมัยใหม่ ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์เป็นผลทำให้องค์กรมุ่งพัฒนา ปรับกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรด้วย โดยเฉพาะด้านความรู้ ทรัพยากรมนุษย์ ทุนมนุษย์ การจัดการความรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เต็มเปี่ยมและถือว่าการทุกคนมีธรรมชาติของการเป็นผู้ใฝ่ เรียนรู้ และรักที่จะเรียนรู้เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีให้แก่ชีวิต ตามแนวคิดของเซงเก้ (Senge. 3 : 1990) เห็นว่า มนุษย์เป็นบุคคลมีคุณค่า มีความรู้ภายในที่ควรนำประสบการณ์ ความรู้ มาแบ่งปัน เพื่อประโยชน์ต่อองค์กร องค์กรนำชุดความรู้ไปพัฒนา เพื่อความ

อยู่รอด หรือสร้างสรรค์ให้ดียิ่งขึ้น (Senge, 1990) หรือแนวคิดของวอร์เรน บัฟเฟตต์ (2557) ได้กล่าวถึงคำว่า "The Snowball Effect" ในการสะสมความมั่งคั่งและความรู้ (ซีโรเดอร์, 2557) กล่าวคือ การสะสมความรู้ การจัดการข้อมูลความรู้ในเชิงธุรกิจย่อมมีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือการดำรงอยู่รอดขององค์กรในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นต้น

ดังนั้นความรู้ (Knowledge) เป็นเรื่องของจดจำเข้าใจระลึกได้ พฤติกรรม สติปัญญา ทักษะความชำนาญ ทักษะความคิดที่มีผลมาจากประสบการณ์ทำให้เกิดจำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์หรือองค์กรเช่นกัน

ก้อนหิมะแห่งความรู้ (S-knowball)

ตามธรรมชาติของสามัญสำนึก (common sense) ของบุคคลเห็นว่า ก้อนหิมะเป็นเกร็ดเล็กมีสีขาว หากมีแรงกระทำ ผลัดดันจากที่สูงลงสูงที่ต่ำ จากก้อนหิมะเกร็ดเล็ก กลิ้งหมุนไปเรื่อย ก้อนหิมะนั้นจะมีขนาดใหญ่ขึ้น มีอนุภาพพลังมากขึ้น หรือการเล่นปาก้อนหิมะน้ำแข็งจากบุคคลหนึ่งไปอีกบุคคลหนึ่ง แต่สำหรับผู้ศึกษาพิจารณาสังเคราะห์ว่า ก้อนหิมะ Snowball เปรียบเสมือนชุดความรู้บริสุทธิ์สีขาวเหมือนก้อนหิมะ ความรู้เล็กๆ เมื่อมีถ่ายทอด โต้แย้ง อภิปรายความรู้เคลื่อนที่ไปเรื่อย ๆ สะสมหนุนจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง หรือจากระดับบุคคล กลุ่มคน องค์กร สู่สังคม มีอนุภาคใหญ่ขึ้นเป็นพลังแห่งความรู้ทางสังคมที่ตกผลึกเป็นที่ยอมรับร่วมกันมากขึ้น

คำว่า Snowball ตามแนวคิดของการสุ่มตัวอย่างในระเบียบวิธีวิจัยว่าด้วยเรื่อง การสุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพแบบสัมภาษณ์ Snowball Sampling นั้น ดำเนินการเจาะจงสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์ต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าข้อมูลประเด็นจะมีลักษณะข้อมูลซ้ำกัน ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นปัญหา/ความรู้ (Knowledge) ได้ก็สามารถยุติการสัมภาษณ์

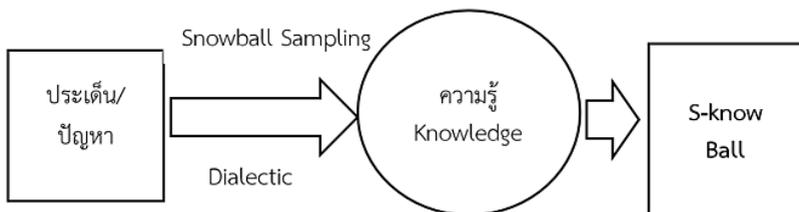
ดังนั้น การสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างคนแรก สิ่งที่ได้รับคือ ความรู้ก่อนเล็กน้อย และเมื่อดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่คนที่ 1, คนที่ 2, คนที่ 3, หรือมากกว่าคนที่ 4 สัมภาษณ์ อภิปรายไปเรื่อย ๆ จะเกิดองค์ความรู้ที่ตกผลึกมากขึ้นตามธรรมชาติของก้อนหิมะแห่งความรู้ จากหลากหลายทัศนะ มุมมอง ประสบการณ์ เมื่อมีกระบวนการวิภาษวิธี (Dialectic) ของโสเครตีส เข้ามาอภิปรายให้เหตุผลโต้แย้ง หักล้างเหตุผลข้อมูลได้ จะได้ความรู้ (Knowledge) หรือข้อสรุปนั้นมีความเชื่อถือ ยอมรับระดับบุคคล องค์กร หรือสังคมเพิ่มมากขึ้น

สรุป

บทสรุปของบทความวิชาการนี้ คือ เป็นแนวคิด วิธีการ หาความรู้ ความเข้าใจที่ต่อประเด็น ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นระดับบุคคล องค์กร หรือสังคม เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลองค์ความรู้ที่ตกลง ยอมรับเข้าใจร่วมกัน โดยใช้แนวคิดก้อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling) ด้วยวิธีการพูดคุย กระบวนการสัมภาษณ์บุคคลภายใต้บริบทที่สามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ

โต้แย้ง หักล้าง อภิปรายประเด็นความรู้ (Knowledge) นั้นร่วมกันได้ เมื่อได้ชุดองค์ความรู้ ความเข้าใจก่อนหนึ่งนั้นแล้ว จะต้องดำเนินการพูดคุย สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นซ้ำต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งความรู้ความเข้าใจที่ต่อประเด็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นข้อสงสัย มีข้อยุติยอมรับสามารถสร้างข้อสรุปทั่วไป

แนวคิดก่อนหิมะแห่งความรู้เป็นวิธีการ กระบวนการหาความรู้ที่เหมาะสมใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการอภิปรายร่วมกันระหว่างสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างทำให้ได้ข้อสรุปเป็นที่ยอมรับร่วมกัน และบูรณาการกับ 1) ศีกษาศาสตร์บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน 2) รัฐศาสตร์บูรณาการการมีส่วนร่วมทางการปกครอง การสร้างข้อตกลงร่วมกันของสังคมหรือสัญญาประชาคม และ 3) รัฐประศาสนศาสตร์บูรณาการในการจัดการความรู้ในองค์กร องค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นแนวคิดก่อนหิมะแห่งความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสะสม แสวงหาความรู้ความเข้าใจเป็นที่ยอมรับร่วมกันอย่างเหมาะสมของคนในสังคมวิถีระบอบประชาธิปไตย

ที่มา: ปิยะนันต์ จันทร์แขกหล้า และคณะ, 2568

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 แนวคิดก้อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) ไม่ได้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแนวคิดกระบวนการ วิธีการที่เหมาะสมสำหรับแสวงหาความรู้ คำตอบ ความเข้าใจในประเด็นที่สนใจในเชิงสังคมประชาธิปไตยเท่านั้น แต่เป็นแนวคิดวิธีการแสวงหาความรู้ หรือบูรณาการกับศึกษาศาสตร์บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน รัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์บูรณาการการมีส่วนร่วมทางการปกครอง การสร้างข้อตกลงร่วมกัน สัญญาประชาคม หรือการจัดการความรู้ในองค์กร องค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามบูรณาการ พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ด้วยแนวคิดก้อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) ได้

1.2 แนวคิดก้อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) เหมาะสมอย่างยิ่งในการบูรณาการเชิงปฏิบัติการภาคสนาม การสัมภาษณ์รายบุคคล การสัมภาษณ์กลุ่มหรือการสนทนากลุ่ม การระดมความคิดเห็นระหว่างบุคคล/ระดับองค์กร การประชุมเวทีสาธารณะ หรือการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจากแนวคิดก้อนหิมะแห่งความรู้ เป็นแนวคิด วิธีการ หาความรู้ความเข้าใจที่ต่อประเด็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ระดับบุคคล องค์กร หรือสังคม ใช้วิธีการพูดคุย สัมภาษณ์ภายใต้บริบทที่สามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะโต้แย้ง ทักลาง อภิปราย ประเด็นปัญหาหรือความรู้ที่ร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 แนวคิดก่อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) ทบทวนแนวคิดจากกรอบวิจัย ฐานคิดจากปรัชญาการเมือง และการประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษา ดังนั้นควรทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเพิ่มเติมเพื่อให้แนวคิดก่อนหิมะแห่งความรู้มีความเด่นชัดในเชิงทฤษฎี และเป็นต้นแบบในการสร้างองค์ความรู้ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 แนวคิดก่อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) เป็นต้นแบบ แนวคิดวิธีการที่เหมาะสมสำหรับแสวงหาความรู้ คำตอบ ความเข้าใจในประเด็นที่สนใจ ดังนั้นควรดำเนินการศึกษาเชิงปฏิบัติการ วิจัยเชิงปริมาณ หรือการนำไปใช้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างระดับหน่วยงาน พื้นที่เพื่อยืนยันเกิดความเที่ยงตรง หรือความเชื่อมั่นเชิงยืนยันต่อแนวคิดก่อนหิมะแห่งความรู้ (S-know Ball) ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- คณะครุศาสตร์. (2567, 20 ตุลาคม). *Bloom's Taxonomy of Learning*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.edu.chula.ac.th/sites/default/files/users/user114/4.%20Bloom%E2%80%99s%20Taxonomy%20of%20Learning.pdf>
- เฉลย ฐิตวิโส (บุรีรักษ์) และคณะ. (2562). อิทธิพลของทฤษฎีความรู้ของ เดวิด ฮิวม์ ที่มีต่อมนุษย. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(4), 18-29.
- ชโรเตอร์ อลิซ. (2557). *เปิดปมชีวิตสู่วิถีคิดแบบวอร์เรน บัฟเฟตต์*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ลักษณ์.

สุทน ทองเล็ก. (2562). คติอย่างปราชญ์ กระบวนการวิภาษวิธี : โสเครตีส.
วารสารวิจัยวิชาการ. 2 (2), 135-148

Edmonson, James Bartlett & Francis L. Bacon. (1953). *The Administration of the Modern Secondary School*. 4th ed. New York : Macmillan.

Hume, David. (1971). *An Inquiry Concerning Human Nature*. Chicago :United States of America

Oregon State University. (2024, October 20). *Snowball Sampling*. Retrieve 2024, October 20 from <https://research.oregonstate.edu/ori/irb/policies-and-guidance-investigators/guidance/snowball-sampling>

Perter, M. Senge. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of Learning Organization*, 3; *ibid*.

Piaget, J. & Inhelder, B. (1969). *The Psychology of the Child* Translated by Helen Weaver. New York : Basic Book.

Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline : The Art and Practice of the Learning Organization*. New York : McGraw-Hill.